

Ukrainian A: literature – Standard level – Paper 1
Ukrainien A : littérature – Niveau moyen – Épreuve 1
Ucraniano A: literatura – Nivel medio – Prueba 1

Friday 8 May 2015 (afternoon)
Vendredi 8 mai 2015 (après-midi)
Viernes 8 de mayo de 2015 (tarde)

1 hour 30 minutes / 1 heure 30 minutes / 1 hora 30 minutos

Instructions to candidates

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a guided literary analysis on one passage only. In your answer you must address both of the guiding questions provided.
- The maximum mark for this examination paper is **[20 marks]**.

Instructions destinées aux candidats

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez une analyse littéraire dirigée d'un seul des passages. Les deux questions d'orientation fournies doivent être traitées dans votre réponse.
- Le nombre maximum de points pour cette épreuve d'examen est de **[20 points]**.

Instrucciones para los alumnos

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un análisis literario guiado sobre un solo pasaje. Debe abordar las dos preguntas de orientación en su respuesta.
- La puntuación máxima para esta prueba de examen es **[20 puntos]**.

Зробіть літературний аналіз лише **одного** із нижчеподаних текстів. У вашому творі ви повинні дати відповідь на обидва запитання, наведені нижче.

1.

Жандармський капітан барон Гейкінг почував себе найщасливішою людиною в світі: рапорт його про арешт організаторів чигиринського бунту – давно розшукуваних революціонерів Дейча і Стефановича – справив, очевидно, неабияке враження. В Петербурзі дуже зацікавилися подробицями арешту й вимагали ґрунтовної доповіді.

5 А хто може написати цю доповідь у Київському жандармському управлінні, хто може дати принципове освітлення цієї справи, як не він, барон Гейкінг – людина з університетською освітою, юрист, «поет у душі» і одночасно блискучий – так, так, блискучий! – офіцер.

10 Цілком природно, що доповідь доручено написати саме йому, баронові Гейкінгу. І він напише. Ого!... Та ще й як напише!... Університетська освіта – це вам, панове, не якась там юнкерська школа!...

Барон Гейкінг підійшов до вікна й повними грудьми вдихнув свіжого прозорого вересневого повітря.

Яке чудове це місто Київ... Не якийсь там Орел або Курськ, Тамбов...

15 З вікна широкою панорамою розгорталися по мальовничих узгір'ях густолисті сади, вже подекуди яріючи жовтаво-червоними фарбами ранньої осені.

– Яке чудове це місто Київ! – уголос сказав Гейкінг і додав тихше: – І яка чудова мадам Луїза.

20 «Мадам Луїзою» барон Гейкінг таємно від усіх називав Лизавету Орестівну Андадурову – дружину піхотного підполковника у відставці. Це була давня пристрасть баронова.

25 «Пристрастей» і «захоплень» було в нього багато, дуже багато, але, здається, ще ні одна з жінок не хвилювала й не розпалювала його так, як «мадам Луїза», незважаючи на її трохи занадто кирпатий носик, нібито не зовсім інтелігентні руки й задержувату насмішувату вдачу.

Вчора на балу в Дворянському зібранні «мадам Луїза» нарешті погодилася на його умовляння і обіцяла «рандеву» ближчими днями...

30 Арешт бунтарів-анархістів Дейча і Стефановича, безумовно, мав неабияке значення в цій перемозі Гейкінга над недосяжним до цього часу серцем мадам Андадурової...

Як-не-як, а принаймні в очах аристократичного жіноцтва барон Гейкінг тепер герой!...

Ще б пак не герой, коли ці бандити «бунтарі» затівали там, на Чигиринщині, цілковите знищення всього панства, нову пугачовщину¹, ледве не зруйнування всіх основ цивілізації!... І потім: вони ж ледве були не вбили найсміливішого з усіх жандармів – барона Гейкінга!... Так, так... іменно так: ледве його не вбили. Куля тільки на волосину

35 від голови пролетіла... Стефанович відстрілювався! Так, так: відстрілювався! (Звідки їм знати, що ні?...) Офіційна версія така, що відстрілювався – і край. Хай знають, хай знає «мадам Луїза», який герой барон Гейкінг!... Да.

«Вона казала, що чоловік її сьогодні зранку в командировці... Приїде позавтра... Так, так... Чудово... До обіду написати доповідь – неодмінно ґрунтовну доповідь.

40 Сьогодні неодмінно обідати в ресторані Дворянського зібрання... Після обіду поспати, потім пройтися в новому мундирі кілька разів по Хрещатику... О, це ж наш Невський², слово честі – в мініатюрі Невський!... І на цьому Невському голубий мундир барона Гейкінга – слово честі – зоря неабиякої величини!...

- Так, так: пройтися по Невському, тобто по Хрещатику, потім на Володимирську гірку...
45 А потім... А може, мадам Луїза призначить побачення саме сьогодні?...
А чому ні?... Чому ні?... Тільки треба все по-військовому: швидкість і натиск. Да».

Олександр Соколовський, *Бунтарі* (1934)

¹ пугачовщина: селянське повстання проти землевласників

² Невський: проспект, головна вулиця Санкт-Петербурга

- (а) Розкрийте, яким чином автор передає характер барона та його ставлення до «Мадам Луїзи» у цьому уривку.
- (б) Що можна сказати про використання автором стилістичних засобів для висвітлення його думки про барона та про його поведінку?

2.

Просто вірш про соняшник

Між буряків, що жінка посадила,
йде в ріст і парост самосію, він
до світла тягнеться, як все... Вудила
гризе Пегас: це ж соняшник! Як дзвін,
5 він виросте, господар огороду!
– Оксанко, ти ж не виполи, дивись!
У бездощів'я сам я буду воду
відром носити... – Не кажи... колись
одна казала баба... – От побачиш!
10 Таж він поет: не сіють, а росте!
Дивує світ красою! Рухом значить
рух космосонця – діло не просте,
як і не прбсте – Словом порух серця
означити в тім хаосі буття,
15 в хабсі тім... Я ще не вже, не сердься –
помріяти схотілось знехотя:
ось налетить раптово буря з градом,
і, вивергнутий, навзнак упаде
жовтоголовий соняшник! і садом
20 пройде небесний стогін! і ніде
йому кінця, ні краю... Серце краю,
щоб повнозерно він таки достиг.
Я підв'яжу його. Я просто знаю –
він виживе у бурю, він не з тих,
25 щоб заглушив його бур'ян чи вітер
з корінням виверг з рідної землі...
Се просто вірш про соняшник – із літер
і букв – слова, до слова... і жалі.

Володимир Лучук, *Колобіг* (1986)

- (а) Розкрийте, яким чином назва вірша є віддзеркаленням його основних тем та ідей.
- (б) Проаналізуйте використання поетом художньо-стилістичних засобів, щоб описати значення та символічність соняшника.